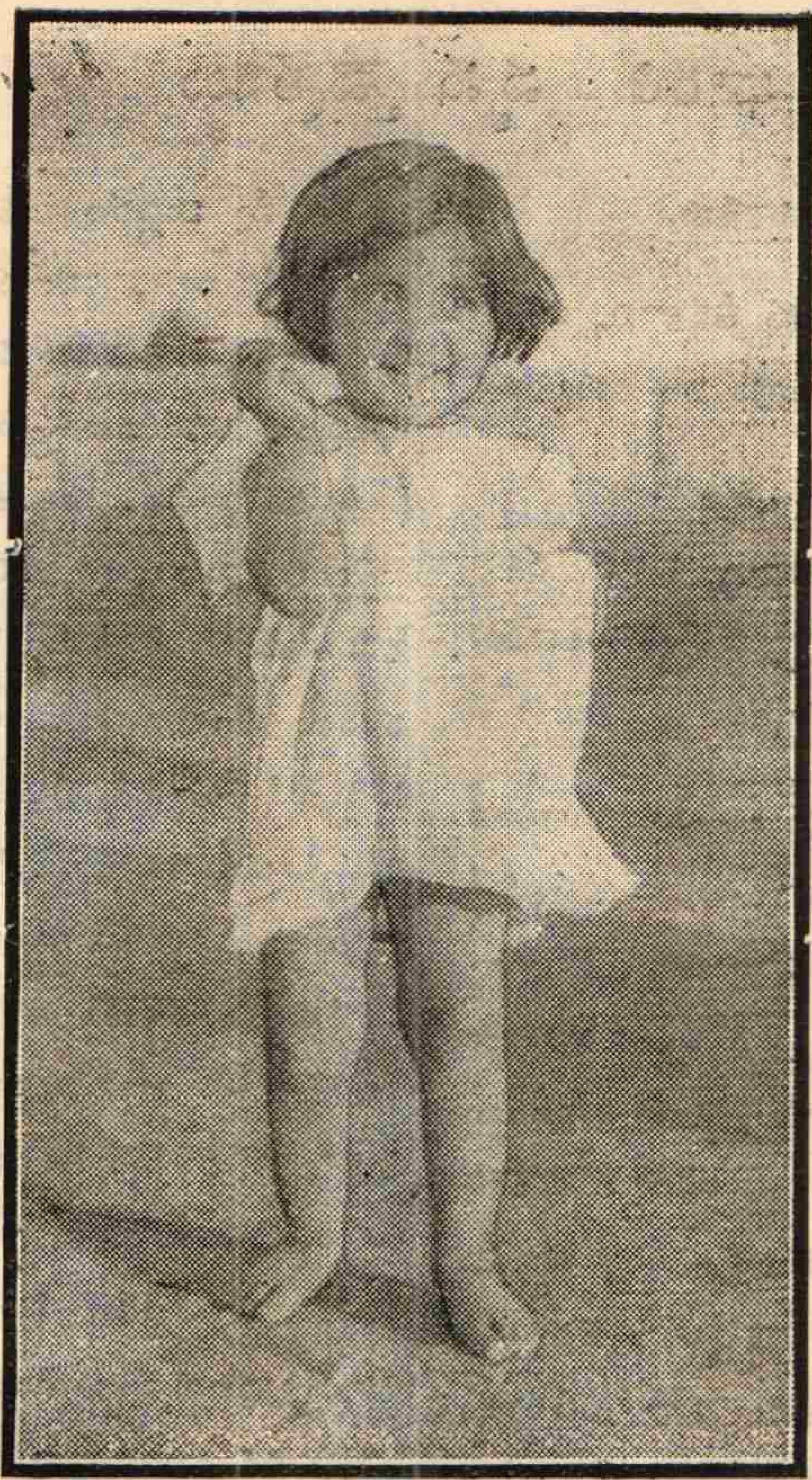

మా దొర బాబు

[కథానిక]

శ్రీ మునిమాణిక్యం నరసింహారావు

మా కాంతానికి సంతానం అయిదుగురు: మహాలక్ష్మి సమానులు ముగ్గురు; రాజమాన్య రాజపూజితులు ఇద్దరు. ఈ ఇద్దరిలో శ్రీరఘురామ యాజ్ఞవల్క్య జ్యేష్ఠుడు. యాజ్ఞవల్క్యమహాఋషిలాగ మేధావి కావాలని ఉద్దేశించే మా కాంతం వాడి కా పేరు పెట్టింది.

అనేకసార్లు నాతో అన్నది మా ఆవిడ "వీడు అఖండమైన తెలివి తేటలు గలవాడు అవుతాడండీ" అని.

వాడి ముఖం చామన చాయలో కళ కళలాడుతూ ఉంటుంది. వాడిది గంభీరమైన చూపు. ఠీవిఅయిన నడక కూడానూ.

తల్లి, కాంతం, వాడిని దగ్గరకు తీసుకొని ముద్దాడి, "మా తండ్రి పెద్దవాడైన తరువాత గొప్ప ఉద్యోగం చేస్తాడు. దేవుడు వాడికి ఆయురారోగ్యాలు అనుగ్రహించాలె గాని, మా బాబు డిప్యూటీ కలెక్టరు ఉద్యోగం చెయ్యడూ?" అనేది.

"అంతకంటే పెద్ద ఉద్యోగం ఏమీ నీకు తోచింది కాదా?" అన్నాను నేను.

"అది కాకపోతే పోలీస్ సూపరెంటు. కాదంటారా? వాడు జనరల్ మేనేజర్ ఆఫ్ ది మద్రాస్ అండ్ సదరన్ మహారాటా రైల్వే అవుతాడు, ఏ మంటారు?" అన్నది కాంతం.

"ఓ. తప్పకుండా" అన్నాను నేను.

కాంతం మళ్ళీ వాడిని దగ్గరకు తీసికొని, ఇంకో సారి ముద్దాడి "ఏమండీ, మా బాబుకు ఏం తక్కువ! దొరబాబండీ" అంటుంది.

ఇల్లాంటి సమయంలో ఆ చిన్న వెధవ రఘు ఛాతీవిరిచి, నిటారున నిల్చుని కొంచెం నవ్వుకొంటాడు. ఇల్లాగ అనేకసార్లు జరుగుతూ వచ్చింది.

మేము ఇల్లాగ చాలాసార్లు అనటం మూలాన వాడూ గట్టిగా నిశ్చయించుకున్నాడు — ఎప్పుడో ఒకప్పుడు తప్పకుండా గొప్పవాడు కావాలని. ఎవ్వరూ చెప్పకుండానే వాడికి కొన్ని గొప్ప గుణాలు అబ్బినై. ఎవరైనా బిచ్చగాడు ఇంటి ముందు కొచ్చి, దీనంగా అడిగాడో... వాడిదగ్గర కానీ ఉండనీయండి, అర్ధణా ఉండనీయండి, ఎంత ఉంటే అంతా తప్పకుండా ఇచ్చేసేవాడు. ఇచ్చేసిన తరువాత కూడా తనకు లేకపోయిందే అని విచారించేవాడు కాదు! బ్రాహ్మడికి యాయవారం పెట్టినా దోసెడుతో పెట్టడు. వెండి కప్పుతోగాని బియ్యం తీసుకెళ్ళేవాడు కాదు.

"అబ్బో! రఘూకు దర్జా ఎక్కువైందే అమ్మా, వెండి గిన్నెతో గాని పాలు తాగట్టే" అని పెద్దపిల్ల తల్లితో అంటే, ఆవిడగారు "అంతే అమ్మా, వాడంతే" అనేదేగాని, వాడ్ని "అదేమిరా" అనేది కాదు.

ఈ సామాన్య కుటుంబంలో పుట్టికూడా వాడు పిల్ల జమీందారులాగే జరుపుకొంటున్నాడు. ఇంత వరకూ వాడికి అవ్వల్ దర్జాగానే జరుగుతూ ఉన్నది.

ఆరోజు నేను స్నానం చేస్తున్నప్పుడే చిన్నవాడొచ్చి చెప్పాడు సూర్యంమామయ్య వచ్చాడని. నేనూ స్నానం త్వరగా పూర్తిచేసుకొని మేడపైకి వెళ్ళేసరికి సూర్యనారాయణ కుర్చీలో కూర్చుని కాంతంతో మాట్లాడుతున్నాడు. ఆవిడ గదిగుమ్మంలో తలుపు కానుకొని నుంచున్నది. ఆయన కుర్చీలో కూర్చుని సిగరెట్టు తాగుతున్నాడు.

మే మిద్దరం ఓహో అంటే ఓహో అనుకొన్న తరువాత, సూర్యనారాయణ అన్నాడూ— "ఏమోయ్, వీడే కదూ మీ పెద్ద అబ్బాయి" అని. "అవును, వీడే" నన్నాను. "ఇట్రా నాయినా" అని పిల్చాడు వాడ్ని. మా అబ్బాయి ఆయనకు దగ్గరగా వెళ్ళి నుంచున్నాడు, ఠీవిగా. మర్యాదగా బ్లూచర్‌ను ఓడించిన 'నే' సేనాని నెపోలియన్ ముందు నించున్నట్లు. ఆయన వాడ్ని తన ప్రక్క కుర్చీలో కూర్చోబెట్టుకొని, నాతో ఏదోవిషయం చెప్పటానికి "వీడూ..."అని ఆరంభించాడు. ఇంతలో కాలుస్తూఉన్న సిగరెట్టు అయిపోవటంమూలాన కిటికీలోనుంచి బైటకు పారేసి పాకెట్‌లోనుంచి కొత్త సిగరెట్టు తీసి దానిమొనను నిప్పుపెట్టెమీద ఒక పద్ధతిలో, ఒక రిథిమ్‌లో ముమ్మారు కొట్టాడు. అల్లా కొడుతూన్నపుడు ఆయన నావంకా చూడలేదు, మా ఆవిడ వంకా చూడలేదు. కిటికీలోనుంచి దూరాన ఉన్న దేన్నో చూస్తున్నట్లుంది. ఆ కిటికీకి అవతల బాదం చెట్టు ఒక టుంది. దానికి వెనకాల తాటిచెట్లు గాలికి తల లూపుతున్నాయి. మరి ఆయన ఏంచూస్తున్నాడో నాకు తెలియలేదు. ఏదో చెప్పబోయి ఆగటంచేత నేనూ ఆతురతతో ఆతనివైపు చూస్తూ కూర్చున్నాను.

ఆవిధంగా ఆయన సిగరెట్టుతో నిప్పుపెట్టెమీద ముమ్మారు కొట్టీ...సిగరెట్టు వెలిగించీ...ఏదో గొప్ప రహస్యం నాకు ఆదరణతో చెపుతున్నవాడిలాగ చూస్తూ ప్రతిమాటా నొక్కుతూ "వీడు చాలా గొప్పవాడు అవుతాడు" అన్నాడు ప్రసన్నవదనంతోనూ, గంభీరమైన గొంతుతోనూ.

ఆమాటలు విన్న కాంతం ముఖం సంతోషంతో తొణికిసలాడింది. కాని ఆవిడ ఏమీ మాట్లాడకుండా శ్రద్ధతో ఆయనమాటలు వింటానికి కుతూహలం కనపరిచింది.

"అవునవును, వాళ్ళ అమ్మకికూడా అదే అభిప్రాయం. ఇంతకూ పెద్దఅయినతరువాత వాడు ఎట్లాగ తయారు అవుతాడో మరి" అన్నాను.

"అఁహఁహఁహ, నీ కింకా అర్థంకాలేదు. నేను తమాషాకు అన్నమాట కాదు, అనుభవంమీద చెబు

తున్నాను. వాడి చూపుల్లో ఉంది, భాగ్యం అంతా. అది అట్లా ఉంచు. అసలు ఈమర్యాద ఎక్కడ నేర్చాడోయి" అన్నాడు. అని, నన్ను అడిగితే లాభం లేదనుకొని ఆవిడగారివంక తిరిగి చూశాడు.

"వాడిమొఖం లెండి! ఏమన్నా డేమిటి?" అన్నది కాంతం.

మళ్లీ మా సూర్యనారాయణ అందుకొన్నాడు: "ఇంటిముందు కారు ఆపి, 'నాన్నగారు ఉన్నారా' అన్నాను. వీడు ముందుకొచ్చి 'ఉన్నారండీ, స్నానం చేస్తున్నారు, దయచేయండి' అన్నాడు."

"వాడంతేనండీ అన్నయ్యా. వాడికి కాస్త మాట మర్యాద తెలుసు" అన్నది కాంతం.

"అసలు పదేండ్ల కుర్రవాడికి అంత మర్యాద తెలియటమే గొప్పవిషయ మనుకో! దానితరువాత ఆ అన్నపద్ధతీ! ఎంత తమాషాగా అన్నాడోయ్! వినయానికి వినయం! మర్యాదకు మర్యాద!" అని ఆ స్నేహితుడు మెచ్చుకొన్నాడు మా అబ్బాయిని.

"ఇదీ ఒక గొప్పేనా ఏమిటండీ!" అన్నది కాంతం చప్పరిస్తూ. పైకి ఇల్లాగ అన్నా లోపల ఆమె ఎంతో సంతోషిస్తున్నది.

"అదిగాదు అమ్మాయ్. అసలుసంగతి వినాలి నీవు. లోపలికి వచ్చానా. పైకితీసుకొచ్చాడు. కుర్చీలో కూర్చోమన్నాడు. కూర్చున్నా. 'నాన్న ఏంజేస్తున్నా' డంటే, 'స్నానం జేస్తున్నారు. పదినిమిషాలలో వస్తారు' అన్నాడు. 'మీఅమ్మ ఏంజేస్తూందిరా' అంటే 'మీరు వచ్చారని చెప్పాను, వస్తున్నది' అన్నాడు. సరేనని కూర్చుని, ఒక సిగరెట్టు తగలేద్దామని జేబులో నుంచి పాకెట్ తీశాను. చూస్తే అందులో సిగరెట్లు లేవు. ఎట్లాగా అని ఆలోచిస్తున్నాను. వీడు చప్పున మేడమెట్లదగ్గరకు వెళ్లి 'అప్పీ' అని కేకేశాడు. అది మీ పనిజేసే పిల్లకదూ?"

"అవును" అని నేను తల ఊపాను.

"చూశావా, వాడి తెలివి? నాకు సిగరెట్లు కావాలన్న సంగతి గ్రహించాడు! ఏమిటంటావు? అది తెలివంటావా, కాదంటావా?"

కాంతం నవ్వింది. నేనూ ఆమెముఖం చూస్తూ "తెలివే మరి. తెలివికాదూ" అన్నాను.

"అప్పుడే కాలేదు కథా! నేనూ సంగతి గ్రహించి 'ఇందవోయ్ డబ్బు. ఒక్క సిజరుపాకెట్టు తెప్పించు' అన్నాను. వీడు చిరునవ్వుతో, 'అక్కరలేదండీ' అంటూ ఆ అప్పితో ఏమో రహస్యంగా, నాకు వినిపించకుండా మాట్లాడాడు. అయిదు నిమిషాలైందో లేదో అప్పి పాకెట్టూ, నిప్పెట్టే నాబల్ల మీద పెట్టింది. చూశావా...ఆమర్యాదకు చెబుతా!" అన్నాడు.

"ఏమిటోయ్, అంత గొప్పగా చెబుతావు! ఆమాత్రం మర్యాద తెలియటంకూడా ఒక గొప్పే అంటావూ?"

"అదేమిటి అల్లా అంటావూ? నేను ఇన్‌స్యూరెన్సుపనిమీద రకరకాల మనుష్యుల ఇంటికి వెడుతుంటాను. సాధారణంగా బాగా భాగ్యవంతుల కొంపలకే వెడుతుంటాను. కాని ఇంత చిన్నవయస్సులో ఇంత మర్యాదగా ప్రవర్తించటం నేను చాలా అరుదుగా చూశాను" అన్నాడు.

ఈయన మా ఆవిడకు సయాం అన్నయ్య కాదు. నాకు బాల్యస్నేహితుడు. ఆ రీత్యా ఆవిడకు అన్నయ్య అయినాడు. అయితేనేం, స్వంత అన్న కంటే ఎక్కువ ఆపేక్షగా ఈయన ఉంటాడు. స్వంత చెల్లెలు కంటే ఎక్కువ చనువుగా ఆవిడగారూ ఉంటుంది.

అదీ అసలు సంగతి. ఎప్పుడైనా ఈ ప్రాంతాలకు పనిమీద వచ్చినప్పుడు మా ఇంటికి వచ్చి చూచి పోతుంటాడు.

౨

మామూలు వేళకు భోజనా లైనై. నేను కాసేపు నిద్రపోయి, లేచి, క్రిందికి వచ్చాను. ఆయన ఇంకా నిద్రపోతూనే ఉన్నాడు. మా ఆవిడ మధ్యాహ్నం ఫలహారానికి కామాలు గారెలు చేస్తున్నది.

"అయితే, కాంతం, గారెలు చేస్తున్నావా, ఫలహారానికి ? మరి...కాఫీకూడా చేస్తావా ?"

"మరి ఎండ మండిపోతూంటే కాఫీ ఏమిటండీ" అన్నది.

"మరి ఏమంటావూ ?" అన్నాను నేను.

"ఏమీ వద్దు, కమ్మని గారెలు తిని కాసిని మంచినీళ్లు తాగుతారు లెండి" అన్నది ఆవిడ.

"ఆ. కాస్త ఏదైనా పర్బతు లాంటిదైనా ఇస్తే బాగుంటుంది కాని బొత్తుగా మంచినీళ్లు ఇస్తే ఏం బాగుంటుంది? అదీ నే ననటం" అన్నాను నేను.

"మరేం ఫరవాలేదు. ఇప్పు డెల్లాగ వస్తుందీ పర్బతూ గిర్బతూను! బావిలోనుంచి తోడి చల్లటి నీళ్లు ఇస్తాను చాల్లెద్దురూ ?" అన్నది ఆవిడ.

"మన బావినీళ్లు కాస్త ఉప్పనగదా కర్మం!"

"మరి ఏమంటారూ ?"

"మంచి నీళ్లలో రెండు నిమ్మకాయలు పిండి కాస్త పంచదార వేసి ఇస్తే పర్బతులాగ ఉంటుంది, అవునా ?"

"దానికైనా నిమ్మకాయలు కావాలిగా?"

"ఇంట్లో లేవూ?"

"ఉహూఁ"

"అయితే, నేను బజారుకు వెళ్లి తీసుకొస్తాను" అన్నాను.

"మీరు నన్ను క్షమించాలె. ఈ ఎండలో మీరు బజారుకు వెళ్లటానికి నే నొప్పుకోను. మీ వయస్సువాళ్లు ఇంత ఎండలో తిరగకూడదు. అంతగా అయితే రఘూను పంపండి" అన్నది ఆవిడ.

"వాడు బజారుకెళ్లీ............"

"మీ కాసందేహం అక్కరలేదు, పంపండి... బాబూ, ఒరే రఘూ" అని పిల్చింది కాంతం. పెద్ద బాబు దొరలాగ వచ్చి అమ్మకెదురుగా నుంచున్నాడు. అమ్మ కొడుకును చూచి ఆనందిస్తున్నది.

"నాయనా, బజారుకు వెళ్లిరావాలరా!" అన్నాను నేను. "అల్లాగే" అన్నాడు దొర బాబు.

"మాశారా, నాతండ్రి ఎంత బుద్ధిమంతుడో! పోననిగాని, ఎండ అనిగాని అన్నాడేమో చూశారా? విధేయత—మర్యాద తెలుసండీ బాబుకూ" అన్నది మా ఆవిడ.

"ఏం తేవాల నాన్నా!" అన్నాడు బాబు.

ఆసమయంలో వీథిలోకి వెళ్లి ఏదైనా తేవటం అనే ఒక సాహసకార్యాన్ని వాడు సాధించాలని కుతూహలపడుతున్నాడే కాని ఎండలో పోవటం కష్టం అని వాడు అనుకోటం లేదు. పితృవాక్య పరిపాలనార్థం ఎంత సాహసకృత్యమైనా చేయటానికి సిద్ధపడ్డవాడిలాగా, సిపాయిలాగా నుంచున్నాడు.

అప్పుడు నే నన్నాను — "నాయినా, ఇదిగో రూపాయి. బజారు కెళ్లి, నాలుగు నిమ్మకాయలూ, ఒకపౌను పంచదార తీసుకొని రావాలె"

సరేనని వాడు బయలుదేరాడు. "రూపాయి ఎక్కడైనా పారేస్తా వేమోరోయ్" అన్నాను నేను. వాళ్లమ్మకూడా "జాగ్రత్తరా నాయినా" అన్నది. వాడేం మాట్లాడలేదు. కాని ఒకచిరునవ్వుమాత్రం నవ్వాడు. ఆచిరునవ్వులో ఉన్న అర్థవిశేషాన్ని గురించి ముగ్గురు పండితులు నోట్సు వ్రాయాలిసినంత విషయ ముంది.

"ఒక్క రూపాయి జాగ్రత్తగా వాడలేననేనా నీ అభిప్రాయం ? పిచ్చిదానా...ఒక్క రూపాయి ఏమిటి, వందరూపాయిలు ఇచ్చినా అంచక్కా జాగ్రత్తగా వాడగలను, తెలుసునా" అన్నట్లు అర్థమైంది మా ఇద్దరికీ.

"సరే నాన్నా, వెళ్లు. చెప్పులు తొడుక్కొని గొడుగు వేసికొని వెళ్లేం" అన్నది కాంతం.

వాడు వెళ్లుతుంటే నిలబడిచూచి, కాంతం "ఎట్లా నడుస్తాడో మాశారా" అన్నది.

"ఏం, మామూలుగానే ఉంది" అన్నాను.

"మామూలుగా ఉందీ, వంకర కాళ్లతో...వంగి తూలుతూ నడిచే వాళ్లకు...నడకలో ఉండే దర్జాతనం ఏం తెలుస్తుంది? – బెంగాలులో ఉంటారు చూశారూ, జమీందారులు, శరత్ బాబు, హేమచంద్రుడు...అదిగో అల్లాంటివాళ్ల నడక అబ్బాయిది."

"సరే, సరే, రైట్ – ఒప్పుకొన్నాను. అది సరే కాని మరి షర్బతు ఇయ్యటానికి గ్లాసులు ఏవీ ?"

"పింగాణీగ్లాసు లున్నాయి కదండీ"

"ఎబ్బే,పింగాణీగ్లాసులలో ఇవ్వటం ఏంకర్మం, మనకు వెండిగ్లాసు లుండంగా ?"

"ఆ వెండిసామానులు ఎక్కడో ఉన్నాయి పైన. ఇప్పుడు ఎవరు తెస్తారు పోనిద్దురూ !"

"నామాట విండూ, నేను తెస్తాను పైకెళ్లి!"

"మన భాగ్యం అంతా బైటపెట్టాలకామాలు?"

"ఏదో పోనిద్దూ అన్నానుగా"

"సరే, అల్లాగే కానీండి" అన్నది కాంతం.

"అబ్బాయి ఇంకా రాలేదేమబ్బా? చాలా సేపు అయిందే వెళ్లి! వాడికి రూపాయికూడా ఇచ్చాను! ఏం జేసుకొస్తాడో" అన్నాను నేను.

"వాడి కేమీ తెలియదనా మీ ఉద్దేశం? మీ కంటే బాగానే బేరం చేయగలడు. మీకు అసలు బేరంచేయటం ఏమీ తెలియదు. ఒకటి తెమ్మంటే ఒకటి తెస్తారు. తెమ్మన్న వస్తువులలో సగం మర్చిపోతారు. మీసంగతే చెప్పాలె! అయ్యో! అయ్యో! ఎందుకొచ్చిన అవస్థ! ఇక మీరు ఊరుకోండి. బజారు వస్తువులన్నీ వాడిచేత తెప్పించుకొంటాను !"

"తెప్పించుకొందువుగాని,ఇంకా రెండేళ్లు పోనీ" అన్నాను.

"అయితే, మన అబ్బాయి తేలేడనే మీ ఉద్దేశం ? చాలా పొరపడుతున్నారు. బేరం చేయటం తెలుసు వాడికి! కొసరు అడగటం తెలుసూ. అన్నీ తెలుసునండీ. మీకంటే వెయ్యిరెట్లు నయం. మొన్న వంకాయలు తెచ్చాడు. ఎల్లాంటివి తెచ్చాడు! లేత మువ్వలు, నవనవలాడుతూ ఉన్నాయి."

"పుచ్చు వంకాయలు తెచ్చాడని నీవు వినుక్కున్నావు గదూ"

"లేతవి తెమ్మంటే లేతవి తెచ్చాడండీ. పుచ్చు సంగతి వాడి కప్పుడు తెలిసింది కాదు. ఒక్కొక్క విషయమే చెపితే తెలుస్తుంది. ఇప్పుడు బజారుకు పంపారుగా చూడండి, మీరు చెప్పిన రెండు వస్తువులూ కొనుక్కొని వస్తాడు దొరబాబులాగ"

"దీని కేం భాగ్యంలే"

"అబ్బా, అంతేనా? పచ్చి మెరపకాయలు తెమ్మని మిమ్మల్ని బజారుకు పంపిస్తే మీరు ఆరోజున ఏం జేసుకొచ్చారు జ్ఞాపకం లేదూ?"

"ఏం జేసుకొచ్చా నేమిటే?"

"ఏం జేసుకొచ్చారా? కాఫీహోటల్లో కాసేపు గడిపి, ఆతరువాత కూరలబజారు కెళ్లి వంకాయలూ, వెలక్కాయలూ తెచ్చారు. పచ్చిమెరపకాయల సంగతే మర్చిపోయినారు!"

"ఎందుకు అల్లాగ నవ్వుతావు? మర్చిపోతే మర్చిపోయి ఉండవచ్చు. వంకాయలు మటుకు పనికొచ్చే వస్తువులు కాదా?"

"అయితే, అప్పటికే ఇంట్లో రెండువీసెల వంకాయ లున్నాయి. ఆసంగతి మరిచిపోయి మళ్లీ వంకాయలు తెస్తే ఏం జేసుకోవాలె!! నెత్తినేసి కొట్టుకోవాలా? అల్లాంటివీ మీ పనులు! మా బాబును వదిలేస్తే ఇల్లాగే తయారవుతాడేమో! ఇప్పటినుంచీ నేర్పుకొంటాను" అని అన్నది కాంతం.

"అల్లాగే చేయ్...సరేగానీ,అబ్బాయి ఇంకా రాలేదే మబ్బా!"

"రావాలా మరి ఎండలో?"

"సరే. నీవు ఇంతలో స్నానంచేసి మంచిబట్ట కట్టుకో"

"ఏచీర కట్టుకోమంటారూ?"

"పట్టుచీర"

"ఎందుకండీ పట్టుచీర ఇప్పుడూ?"

"ఎందుకో నాకు తెలియదు. అడిగావు కాబట్టి చెప్పాను" అన్నాను. ఇద్దరం ఊరికేనే నవ్వుకొన్నాం.

నేను మేడపైకి వెళ్లాను. నేనూ, ఆయనా క్రిందికి వచ్చేసరికి మా ఆవిడ వెండిపళ్లాల్లో మాకూ, పిల్లలకూ అందరికీ వడ్డించింది. రఘుగాడి పళ్లెం ఇంకా ఖాళీగానే ఉంది. ఇంకా రాలేదేమో అని ఆదుర్దా గలిగింది.

"ఫలహారం కానిస్తుంటే వాడే వస్తాడు ఆమటా" అని కూర్చున్నాం. ఆ తరువాత పదినిమిషాలకు వాకిట్లో

బండేదో ఆగింది. పిల్లలు పరుగెత్తికెళ్లి రఘు వచ్చాడని కేకేశారు. పోనీలే సమయానికొచ్చాడని సంతోషించాము.

ఇంతలో రఘూ మా ఎదట నుంచున్నాడు. "అదేమిట్రా నాయినా అట్లా ఉన్నావూ?" అన్నది వాళ్లమ్మ. వాడి తలంతా తడిసి ఉంది. బట్టలన్నీ తడిసి ఉన్నాయి. వంటినిండా రంపపుపొట్టు కొట్టుకొంది.

"ఏమిట్రా నాయినా, ఇదంతా ఏమిట్రా" అంటూ వాళ్లమ్మ పమిటచెంగుతో తల తుడుస్తున్నది.

"వెధవ మంచుగడ్డే, కరగటంమూలాన రంపపుపొట్టు వంటినిండా పడ్డది" అంటూ ఆరంభించి గుక్క తిప్పకుండా చెప్పటం సాగించాడు.

"మొదట నిమ్మకాయలే కొన్నానే అమ్మా. వంద పావలా చెప్పాడు. కాని అణాకు పదే ఇస్తానన్నాడు. చిల్లరగా కొంటే నష్టమని యాభై నిమ్మకాయలూ కొన్నాను."

"చూశారా వాడి తెలివి!" అన్నది వాళ్లమ్మ.

"ఆపళంగా అయిస్ ఫాక్టరీ కెళ్లి ఒకపౌను అయిస్ కొన్నాను. 'ఎందులో తీసికెడతావు' అన్నాడు ఆయన. పొట్లం కట్టి ఇయ్యమన్నాను. సరేనని ఆయన ఒక కాయితంలో రంపపుపొట్టు పోసి దానిలో ఈ అయిస్ పెట్టి పొట్లంగట్టి ఇచ్చాడు. ఒకచేత్తో నిమ్మకాయల సంచీ పట్టుకొని, నెత్తిన అయిస్ మూట పెట్టుకొని ఇంటికి బయలుదేరాను. కాని ఏమైందనుకొన్నావ్ అమ్మా, కొత్తబూడ్సులు కావూ ఇవీ— అందుకని కరవటం మొదలుపెట్టినవి. అదీగాక రెండు చేతులలో రెండూ ఉంటే గొడుగు ఎల్లాగ పట్టుకొనేది? అందుకని చెప్పులూ, గొడుగూ అక్కడున్న సోడా షాపులో పెట్టి ఆపళంగా బయలుదేరాను. కూలి పెడదాం అనుకొన్నా, కాని, ఆ వెధవే, 'ఈ ఎండలో అణా ఇస్తేగాని రానండీ బాబూ' అన్నాడు. అందుకని కూలీ పెట్టక నేనే అయిస్ నెత్తిన పెట్టుకొని, నిమ్మకాయల సంచీ చేత్తో పట్టుకొని నడవటం మొదలుపెట్టాను.

"నాతండ్రే! మానాన్న! చూశారా? కూలీకి అణా ఇయ్యాలని తానే మోసుకొచ్చాడు. మీమోస్తరు అర్ధణా కూరకు అణా కూలీ పెట్టడు" అని నన్ను జూచి నవ్వి ఆవిడ కొడుకును ముద్దాడింది.

"అదిగాదే అమ్మా, వినూ మరి. కోటవారి తుళ్ల దగ్గరకు వచ్చేసరికి ఏమైందీ! మంచుగడ్డ కరిగి పొట్టు అంతా నావంటినిండా పడ్డది. అదీగాక అది కరిగిపోతున్నది! బట్టలన్నీ తడిసిపోయినై. బరువు తగ్గింది. ఇంటి కొచ్చేదాకా ఉండేటట్లు లేదూ! ఎండకు మంచు కరుగుతుందా? ఆ సంగతి నాకు ఇప్పుడు తెలిసింది!! ఇక లాభం లేదు, ఇంటికి పోయేటప్పటికి ఒక్కముక్క అయినా మిగలదనుకొని ఆపొట్లాం ఆ పక్కనే ఉన్న ప్రెస్ ఆఫీసులో పెట్టాను. మళ్లీ వచ్చి తీసికెళ్లతానని చెప్పి నిమ్మకాయల సంచి తీసుకొని వస్తున్నానే. వస్తుంటే... ఏమైందీ, ఆ సందులో ఇసక... కాళ్లు మాడిపోయినయే. అందుకని నడవలేకపోయినాను. చెప్పులుకూడా లేవాయె! నడవలేక మళ్లీ రోడ్డుమీదికి వచ్చాను. వచ్చి అక్కడొక జట్కా కనపడితే 'మా ఇంటి కొస్తావోయ్' అన్నాను. వాడు 'మూడు అణాలు ఇస్తేకాని రా'నన్నాడు. బేరం చేసిచేసి ఎట్లాగయితేనేం చివరకు బేడ అర్ధణాకు కట్టించుకొని రయిన వచ్చేశాను. నిమ్మకాయలు అర్ధపావలా, అయిస్ అణా, బండీకి బేడ అర్ధణా– పోతే పదణాలన్నరా ఇదిగో" అని చిల్లర నాచేతిలో పెట్టాడు.

"అయితే, రెండు నిమ్మకాయలు, అణా అయిస్ కలిసి అణాకానీతో పోయేదానికి అయిదు అణాలన్నర ఖర్చుచేసుకొచ్చాడు నీకొడుకూ" అన్నాను మా ఆవిడతో.

ఆవిడ చిన్నబుచ్చుకొని "పోనీలెండి, చిన్న వెధవ! యాభై నిమ్మకాయలు తెచ్చాడూ. ఊరగాయ వేద్దామని అనుకొంటునే ఉన్నాను. పిల్లలకు చద్ది అన్నాలలోకి అయినా ఉంటుంది" అని సరిపుచ్చుకొంది.

"ముందు రెండు కాయలు పిండూ" అన్నాను నేను.

"నాయినా! కాయలు ఎక్కడ పెట్టావురా నాయినా" అన్నది వాళ్లమ్మ.

"అరరే రే రే రే" — అని అంటూ, పండ్లు బిగించి తెల్లమొఖం వేసి వాకిట్లోకి– వీథి గుమ్మంలోకి ఒక్కగంతులో పరుగెత్తి, "ఎటుపోయిందే జట్కా" అని పసిదాన్ని అడుగుతున్నాడు.